

Sygn. akt II AKa 407/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSA – Marek Motuk

Sędziowie SA - Hanna Wnękowska

SO (del.) - Grzegorz Miśkiewicz (spr.)

Protokolant sekr. sąd. Olaf Artymiuk

przy udziale Prokuratora Krzysztofa Stańczuka

po rozpoznaniu w dniu 06 kwietnia 2018 r.

sprawy:

M. T., syna J. i H. zd. W., urodz. (...) w P.,

oskarżonego o czyny z art. 205 § 1 d.k.k. w zw. z art. 205 § 2 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. w zw. z art. 4§1 kk; art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. (x5);

oraz

J. W., syna Z. i W. zd. L., urodz. (...) w N.

oskarżonego o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 03 marca 2017 r. sygn. akt XVIII K 214/12

1. wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy,

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. P. i adw. M. P., Kancelarie Adwokackie w W., kwoty po 885,60 (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i 60 groszy), w tym z 23 % VAT tytułem kosztów obrony sprawowanej z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

3. zasądza od oskarżonych M. T. i J. W. koszty postępowania odwoławczego, w tym opłaty odpowiednio od oskarżonego M. T. w wysokości 2400 (dwa tysiące czterysta) złotych a od oskarżonego J. W. w wysokości 1100 (tysiąc sto) złotych.

UZASADNIENIE

M. T. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od dnia 06 listopada 1997 r. do dnia 24 listopada 1997 r. w W. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu tego samego zamiaru w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz

innymi osobami doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w łącznej kwocie 753.342 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), nieistniejącego sprzętu komputerowego oraz nieistniejących telefonów komórkowych, które to urządzenia miały stać się następnie przedmiotem umów leasingu zawieranych z ustalonymi wcześniej leasingobiorcami, którzy przystępując do umowy działali z zamiarem niespłacenia rat leasingowych, wprowadzając w powyższy sposób pracowników (...) w błąd co do istnienia przedmiotów leasingu oraz zamiaru wywiązywania się z zawartych umów przez leasingobiorców i tak:

- w dniu 6 listopada 1997r. doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 91.312 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie faktury VAT nr (...) nieistniejącego sprzętu w postaci 2 szt. komputerów marki A., 2 drukarek marki H. i 20 szt. telefonów komórkowych marki S., mających stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 06.11.1997r. zawartej pomiędzy (...) a firmą (...),

- w dniu 10 listopada 1997 r. doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 99.308 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie faktury VAT nr (...) nieistniejącego sprzętu w postaci zestawu komputerowego marki A. (...), 15 szt. telefonów komórkowych marki M. i 17 szt. telefonów marki E., mających stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 10.11.1997 r. zawartej pomiędzy (...) a firmą (...),

- w dniu 12 listopada 1997 r. doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości nie mniejszej niż 105.950 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), nieistniejącego sprzętu w postaci 3 szt. Zestawów komputerowych marki A. (...), 17 szt. telefonów komórkowych marki M. i 3 szt. drukarek i 3 przystawek typu doking station, mających stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 12.11.1997r. zawartej pomiędzy (...) a firmą Handel (...),

- w dniu 13 listopada 1997 r. doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 56.120 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie faktury VAT nr (...) nieistniejącego sprzętu w postaci 2 zestawów komputerowych marki A. (...), 2 szt. drukarek H. i przystawki typu doking station, mających stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 13.11.1997 r. zawartej pomiędzy (...) a firmą (...) M. K.,

- w dniu 14 listopada 1997 r. doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 112.080 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), m.in. na podstawie faktury VAT nr (...) nieistniejącego sprzętu w postaci 20 szt. telefonów komórkowych marki E. (...), 3 zestawów komputerowych C. A., 3 szt. drukarek H. (...) oraz 3 stacji typu (...), mających stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 14.11.1997 r. zawartej pomiędzy (...) a Towarzystwem (...) Sąd Penitencjarny . z o.o.

- w dniu 21 listopada 1997 r. doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 139.000 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie faktury VAT nr (...) nieistniejącego sprzętu w postaci 20 szt. telefonów komórkowych marki N., 4 zestawów komputerowych C. A., 3 szt. drukarek H. (...) oraz 4 stacji typu (...), mających stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 21.11.1997 r. zawartej pomiędzy (...) a firmą PHU (...) & R. sc,

- w dniu 24 listopada 1997 r. doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 149.572 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie faktury VAT nr (...) nieistniejącego sprzętu w postaci 20 szt. telefonów komórkowych marki E., 3 telefonów komórkowych marki C. (...), 3 szt. drukarek H. (...) oraz 3 stacji typu (...) i 2 zestawów komputerowych C. A., mających stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 24.11.1997 r. zawartej pomiędzy (...) a Agencją (...) B. S.

czym działał na szkodę (...),

tj. o czyn z art. 286 § 1 w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

II. w dniu 15 października 1998 r. w W. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 469.094,88 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie faktury VAT nr (...) maszyny do prażenia kawy nieodpowiadającej przedstawionym parametrom, mającej stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 15.10.1998 r. zawartej pomiędzy (...) a ustalonym wcześniej leasingobiorcą – (...) sp. z o.o., wprowadzając (...) w błąd co do cech i wartości leasingowanego sprzętu oraz zamiaru wywiązywania się z warunków umowy, czym działał na szkodę (...),

tj. o czyn z art. 286 § 1 w zw. z art. 294 § 1 k.k.

a nadto

M. T. i J. W. o to, że:

III. w dniu 03 grudnia 1998 r. w W. działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz innymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 610.000 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie faktury VAT nr (...) wirówki typu A. V. nieodpowiadającej przedstawionym parametrom, mającej stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 03.12.1998 r. zawartej pomiędzy (...) a wcześniej leasingobiorcą (...) sp. z o.o., wprowadzając (...) w błąd co do cech i wartości leasingowanego sprzętu oraz zamiaru wywiązywania się z warunków umowy, czym działali na szkodę (...)

tj. o czyn z art. 286 § 1 w zw. z art. 294 § 1 k.k.

a nadto

M. T. o to, że:

IV. w dniu 4 listopada 1998 r. w W. działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz innymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 299.754 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie faktury VAT nr (...) linii technologicznej do produkcji kanistrów nieodpowiadającej przedstawionym parametrom, mającej stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 04.11.1998 r. zawartej pomiędzy (...) a wcześniej leasingobiorcą (...) sp. z o.o., wprowadzając (...) w błąd co do cech i wartości leasingowanego sprzętu oraz zamiaru wywiązywania się z warunków umowy, czym działali na szkodę (...),

tj. o czyn z art. 286 § 1 w zw. z art. 294 § 1 k.k.

V. w dniu 23 września 1998 r. w W. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 488.000 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie faktury VAT nr (...) pakowaczki próżniowej nieodpowiadającej przedstawionym parametrom, mającej stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 23.9.1998 r. zawartej pomiędzy (...) a ustalonym wcześniej leasingobiorcą P. S., wprowadzając (...) w błąd co do cech i wartości leasingowanego sprzętu oraz zamiaru wywiązywania się z warunków umowy, czym działał na szkodę (...)

tj. o czyn z art. 286 § 1 w zw. z art. 294 § 1 k.k.

VI. w dniu 15 października 1998 r. w W. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 313.540 PLN, które nastąpiło w wyniku zakupu przez (...) od A. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), na

podstawie faktury VAT nr (...), suszarni z osprzętem nieodpowiadającej przedstawionym parametrom, mającej stanowić przedmiot umowy leasingu nr (...) z dn. 15.10.1998 r. zawartej pomiędzy (...) a M. S., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...), wprowadzając (...) w błąd co do cech i wartości leasingowanego sprzętu oraz zamiaru wywiązywania się z warunków umowy, czym działał na szkodę (...),

tj. o czyn z art. 286 § 1 w zw. z art. 294 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn.. akt XVIII K 214/12 wyrokiem w dniu 3 marca 2017 r.:

I. oskarżonego M. T. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. I czynu przyjmując, że działał w warunkach przestępstwa ciągłego bez działania wspólnego i w porozumieniu z E. W. to jest przestępstwa z art. 205§1 k.k. w zw. z art. 205§2¹ k.k. w zw. z art. 58 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19.04.1969 r. Kodeks karny z mocą obowiązującą do 01.09.1998 r. i na podstawie powołanych przepisów skazał go zaś na podstawie art. 205§2¹ k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19.04.1969 r. Kodeks karny z mocą obowiązującą do 01.09.1998 r. wymierzył mu karę 2(dwóch) lat pozbawienia wolności,

II. oskarżonego M. T. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. II to jest przestępstwa z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. i na podstawie powołanych przepisów skazał go zaś na podstawie art. 294§1 k.k., art. 33§2 k.k. w zw. z art. 33§1 i §3 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 08.06.2010 r. wymierzył mu karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i 200(dwustu) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych,

III. oskarżonego M. T. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. III czynu to jest przestępstwa z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. i na podstawie powołanych przepisów skazał go zaś na podstawie art. 294§1 k.k., art. 33§2 k.k. w zw. z art. 33§1 i §3 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 08.06.2010 r. wymierzył mu karę roku i 6(sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i 200(dwustu) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20(dwudziestu) złotych,

IV. oskarżonego M. T. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. IV czynu to jest przestępstwa z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. i na podstawie powołanych przepisów skazał go zaś na podstawie art. 294§1 k.k., art. 33§2 k.k. w zw. z art. 33§1 i §3 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 08.06.2010 r. wymierzył mu karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i 200(dwustu) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20(dwudziestu) złotych,

V. oskarżonego M. T. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. V czynu przyjmując, że przedmiotem umowy leasingu nr. (...) z dnia 23.09.1998 r. była nalewarka próżniowa firmy (...) to jest przestępstwa z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. i na podstawie powołanych przepisów skazał go zaś na podstawie art. 294§1 k.k., art. 33§2 k.k. w zw. z art. 33§1 i §3 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 08.06.2010 r. wymierzył mu karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i 200 (dwustu) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych,

VI. oskarżonego M. T. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. VI czynu to jest przestępstwa z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. i na podstawie powołanych przepisów skazał go zaś na podstawie art. 294§1 k.k., art. 33§2 k.k. w zw. z art. 33§1 i §3 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 08.06.2010 r. wymierzył mu karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i 200(dwustu) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych,

VII. na podstawie art. 85 k.k., art. 86§1 i §2 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 8 czerwca 2010 r. połączył wymierzone oskarżonemu M. T. kary pozbawienia wolności i grzywny i wymierzył mu kary łączne 3 (trzech)

lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i 500 (pięciuset) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych,

VIII. na podstawie art. 63§1 k.k. na poczet wymierzonej oskarżonemu M. T. kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył jego zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie od dnia 23 sierpnia 2007 r. do 7 sierpnia 2009 r. przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności,

XI. oskarżonego J. W. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. III czynu to jest przestępstwa z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. i na podstawie powołanych przepisów skazał go zaś na podstawie art. 294§1 k.k. w zw. z art. 33§2 k.k. w zw. z art. 33§1 i §3 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 08.06.2010 r. wymierzył mu kary roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 200 (dwustu) stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych,

XII. na podstawie art. 69§1 i §2 k.k., art. 70§1 pkt. 1 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 396) wykonanie wymierzonej oskarżonemu J. W. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 4 (czterech) lat próby,

XVII. na podstawie art. 46§1 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. zasądził od oskarżonego J. W. kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych tytułem częściowego naprawienia szkody,

XVIII. na podstawie art. 618§1 pkt. 11 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz: adw. M. P. kwotę 2.880 (dwóch tysięcy, ośmiuset osiemdziesięciu) złotych podwyższoną o należny podatek VAT, adw. E. Z. kwotę 2.760 (dwóch tysięcy, siedmiuset sześćdziesięciu) złotych podwyższoną o należny podatek VAT, adw. E. P. kwotę 2.640 (dwóch tysięcy, sześciuset czterdziestu) złotych podwyższoną o podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odpowiednio oskarżonym: J. W. i M. T.,

XX. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonych M. T. i J. W. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe związane z ich udziałem w sprawie oraz obciążył ich opłatami, w tym: oskarżonego M. T. w kwocie 2.400 (dwóch tysięcy, czterystu) złotych, J. W. w kwotach po 1.100 (tysiąc sto) złotych.

Apelacje od wyroku wnieśli obrońcy oskarżonych.

Obrońca oskarżonego M. T. powyższemu wyrokowi zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania, których naruszenie miało istotny wpływ na jego treść:

1) tj. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie niedających usunąć się wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, co stanowi poważne naruszenie przepisów procedury karnej i zasad rzetelnego i bezstronnego procesu,

2.) tj. art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów, w szczególności:

a. w zakresie oceny dowodu z zeznań A. B., T. G. (1) i R. S. poprzez uznanie, iż ich zeznania ze sobą korespondują i wzajemnie się uzupełniają, podczas gdy wnikliwa ich analiza daje podstawę do stwierdzenia, iż nie mogą one w całości i bezwarunkowo być uznane za wiarygodne oraz rzetelne, jak również brak dokonania wnikliwej analizy zeznań tych osób w korelacji z zeznaniami i wyjaśnieniami pozostałych osób,

b. w zakresie oceny dowodu z zeznań A. B., T. G. (1) i R. S. poprzez uznanie ich za w pełni wiarygodnych, w sytuacji, kiedy osoby te obciążały E. W., zaś Sąd wbrew tym dowodom uznał ją za niewinną,

c. w zakresie oceny dowodu z zeznań A. B., T. G. (1) i R. S., czego analizę Sąd opisał w uzasadnieniu na stronach 36 - 42, podczas gdy przy tej analizie Sąd całkowicie pominął, a co więcej nie dokonał żadnej oceny, pozostałych dowodów przeciwnych tj. przede wszystkim stron przedmiotowych umów leasingowych,

d.w zakresie oceny wyjaśnień oskarżonego M. T. poprzez uznanie ich za nieprawdziwych, podczas gdy wnikliwa analiza tych wyjaśnień koresponduje z innymi dowodami zgromadzonymi w niniejszej sprawie, a tym samym winna stanowić o ich wiarygodności,

e.poprzez brak jakiegokolwiek precyzyjnego oraz klarownego wyjaśnienia z jakich przyczyn zeznania i wyjaśnienia D. G., M. K., B. S., L. K., A. K. (1), J. L., J. N., R. J., J. C. uznane został przez Sąd za niewiarygodne,

f.poprzez brak jakiegokolwiek precyzyjnego oraz klarownego wyjaśnienia oraz dokonania oceny wyjaśnień i zeznań K. B., T. Z., A. K. (2), J. Ż., G. N. i M. D., w szczególności w sytuacji, kiedy wnikliwa ich analiza (prowadzi do wniosku, iż pozostają one w sprzeczności z zeznaniami A. B., T. G. (1) i R. S., przynajmniej w znaczącej ich części dotyczącej bezpośrednio oskarżonego M. T.,

g.poprzez brak jakiegokolwiek precyzyjnego oraz klarownego wyjaśnienia oraz dokonania oceny zeznań K. K., J. P., S. K. i J. M., lecz poprzestanie jedynie na stanowisku w pisemnym uzasadnieniu, iż zeznania tych świadków nic istotnego nie wnoszą do sprawy,

h.poprzez brak dopuszczenia dowodu z zeznań świadka K. G., podczas gdy pierwotnie Sąd dopuścił dowód z jego zeznań z urzędu, zaś później uchylił to postanowienie na rozprawie w dniu 17 stycznia 2017 roku, przy czym nie wyczerpał wszelkich możliwych środków do ustalenia miejsca pobytu tej osoby, co w szczególności pozwoliłoby na przesłuchanie tego świadka w drodze telekonferencji,

i.poprzez brak dopuszczenia dowodu z zeznań świadka M. S., podczas gdy mogłyby one mieć bardzo istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie,

j. poprzez brak dopuszczenia dowodu z zeznań świadka T. G. (2), podczas gdy mogłyby one mieć bardzo istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie,

3)art. 374 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie wniosku obrony o odroczenie terminu rozprawy w dniu 16 grudnia 2015 roku, w dniu 8, 9 i 11 lutego 2016 roku, podczas gdy oskarżony M. T. chciał być obecny na rozprawie, zaś jego niestawiennictwo było usprawiedliwione,

4)art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku obrońcy w przedmiocie dopuszczenia dowodu z pisemnej opinii uzupełniającej dwóch biegłych psychiatrów złożonego na rozprawie w dniu 16 grudnia 2015 roku,

5)art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku obrońcy w przedmiocie dopuszczenia dowodu z ustnej opinii uzupełniającej dwóch biegłych psychiatrów złożonego na rozprawie w dniu 16 grudnia 2015 roku,

6)art. 389 § 2 k.p.k. w zw. z art. 394 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez uznanie za ujawnione bez odczytywania protokoły nieobecnych na rozprawie w dniu 16 grudnia 2015 roku oskarżonych, w tym M. T., w szczególności poprzez uznanie, iż strony wyraziły na to zgodę,

7)art. 391 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 394 § 2 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015 roku w zw. z art. 6 k.p.k. i 7 k.p.k. poprzez uznanie za ujawnione bez odczytywania wyjaśnienia złożone przez G. N. na rozprawie w dniu 22 lutego 2016 roku na skutek uznania, iż aktualne miejsce pobytu tego świadka nie jest znane, podczas gdy Sąd nie wyczerpał wszelkich możliwych środków do ustalenia jego miejsca pobytu, co tym samym stanowiło poważne naruszenie zasady bezpośredniości oraz prawa do obrony,

8)art. 391 §1 i 2 k.p.k. w zw. z art, 394 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i 7 k.p.k. poprzez uznanie za ujawnione bez odczytywania wyjaśnienia i zeznania złożone przez J. N. (A. D.), K. B., J. Ż., A. K. (2), J. M. na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2016 roku na skutek uznania, iż ich aktualne miejsce pobytu nie jest znane, podczas gdy Sąd nie wyczerpał wszelkich możliwych środków do ustalenia tego miejsca pobytu, co tym samym stanowiło poważne naruszenie zasady bezpośredniości oraz prawa do obrony,

9)art. 391 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 394 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i 7 k.p.k. poprzez uznanie za ujawnione bez odczytywania wyjaśnienia i zeznania złożone przez R. S. na rozprawie w dniu 13 maja 2016 roku na skutek uznania, iż jego aktualne miejsce pobytu nie jest znane, podczas gdy Sąd nie wyczerpał wszelkich możliwych środków do ustalenia tego miejsca pobytu, w szczególności nie rozpoznał wniosku obrońcy oskarżonego M. T. złożonego na rozprawie w dniu 24 lutego 2016 roku o zwrócenie się o kartę karną R. S., a następnie poprzez wskazane w niej dane o karalności, zażądanie akt właściwych spraw celem sprawdzenia czy w aktach tych nie znajdują się informacje o innych miejscach pobytu tej osoby, co tym samym stanowiło poważne naruszenie zasady bezpośredniości oraz prawa do obrony,

10)art. 391 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 394 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i 7 k.p.k. poprzez uznanie za ujawnione bez odczytywania wyjaśnienia i zeznania złożone przez R. J. na rozprawie w dniu 13 grudnia 2016 roku na skutek uznania, iż przebywa on aktualnie zagranicą, podczas gdy Sąd nie wyczerpał wszelkich możliwych środków do ustalenia precyzyjnego miejsca pobytu tego świadka, celem chociażby przeprowadzenia jego przesłuchania w drodze telekonferencji, co tym samym stanowiło poważne naruszenie zasady bezpośredniości oraz prawa do obrony,

11)art. 391 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 394 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i 7 k.p.k. poprzez uznanie za ujawnione bez odczytywania zeznania złożone przez S. J. na rozprawie w dniu 17 stycznia 2017 roku na skutek uznania, iż jego aktualne miejsce pobytu nie jest znane, podczas gdy Sąd nie wyczerpał wszelkich możliwych środków do ustalenia tego miejsca pobytu, co tym samym stanowiło poważne naruszenie zasady bezpośredniości oraz prawa do obrony,

12)art. 391 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 394 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i 7 k.p.k. poprzez uznanie za ujawnione bez odczytywania wyjaśnienia i zeznania złożone przez A. B. na rozprawie w dniu 9 lutego 2017 roku na skutek uznania, iż świadek ten w tej dacie przebywał w Wielkiej Brytanii i tam pracuje, zaś brak jest informacji o ewentualnym powrocie do kraju, podczas gdy znane było Sądowi aktualne miejsce pobytu świadka, Sąd miał ze świadkiem zarówno kontakt telefoniczny jak i mailowy, jak również nie było przeszkód, aby przesłuchać tego świadka w drodze telekonferencji, co tym samym stanowiło poważne naruszenie zasady bezpośredniości oraz prawa do obrony,

13)art. 424 § 1 i 2 k.p.k. poprzez brak precyzyjnego wskazania w treści pisemnego uzasadnienia, jakie fakty Sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, ponadto poprzez brak przytoczenia okoliczności, które Sąd miał na względzie przy wymiarze kary, w szczególności całkowite pominięcie uzasadnienia stanowiska Sądu co do wysokości wymiaru kar zarówno jednostkowych, jak i kary łącznej, jak również całkowite pominięcie dyrektyw wynikających z art. 53 kk co do uwzględnienia właściwości i warunków osobistych oskarżonego, w tym jego wcześniejszej niekaralności, jak również wobec braku uwzględnienia okoliczności, iż od czasu przedmiotowych zdarzeń upłynął już blisko 20 letni okres,

14)art. 618 pkt 1 § 11 k.p.k. w zw. z art. § 2 pkt 2 i § 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2012 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu,

II.błędy w ustaleniach faktycznych między innymi:

15)polegający na błędnym przyjęciu, iż oskarżony M. T. dopuścił się zarzuconym mu czynów, w sytuacji, kiedy zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy oceniany kompleksowo oraz analitycznie nie daje ku temu podstaw,

16)polegający na błędnym przyjęciu, iż kontakty oskarżonego M. T. z A. B. opierały się na ściąganiu przez tego oskarżonego haraczu od A. B., jak również działania przez oskarżonego w imieniu grupy (...) i (...) w tym zakresie,

17)polegający na błędnym przyjęciu, iż oskarżony dokonał „wprowadzenia” do firmy (...), R. S. i G. N. celem kontrolowania A. B., nadzorowania prowadzonej przez nią działalności oraz kierowania nią w zakresie zawieranych umów leasingowych,

Ponadto, z ostrożności procesowej, w przypadku braku uwzględnienia powyższych zarzutów:

III.orzeczenie rażąco niewspółmiernej kary - zarówno w zakresie kar jednostkowych, jak i kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze trzech lat i sześciu miesięcy.

W oparciu o powyższe zarzuty obrońca wniósł o:

-zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów,

ewentualnie o:

-uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, celem bezpośredniego przeprowadzenia postępowania dowodowego, szczególnie w zakresie dowodu z zeznań kluczowych świadków - A. B. i R. S., ewentualnie o:

-zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie jednostkowych kar pozbawienia wolności za każdy z czynów w wymiarze niższym o 6 miesięcy oraz orzeczenie kary łącznej w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności,

ponadto w zakresie kosztów pomocy prawnej:

-zmianę zaskarżonego orzeczenia i zasądzenie na rzecz obrońcy z urzędu adwokata E. P. wynagrodzenia w kwocie 2.760 złotych netto za postępowanie przed Sądem I instancji.

Ponadto obrońca wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym w maksymalnej stawce z uwagi na znaczny nakład pracy, które to koszty ani w całości ani w części nie zostały uiszczone.

Obrońca oskarżonego J. W. powyższemu wyrokowi zarzucił:

1.obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, bez uwzględnienia całokształtu okoliczności niniejszej sprawy, w tym przede wszystkim przemawiających na korzyść oskarżonego J. W., a także zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego polegające na:

a)oparciu orzeczenia w zakresie stawianego oskarżonemu W. zarzutu na wyjaśnieniach/zeznaniach A. B. podczas gdy zeznania tego świadka:

-w zasadzie dotyczą jedynie ogólnego mechanizmu działania spółki (...) w zakresie pośredniczenia w zawieraniu umów z firmami leasingowymi,

-w odniesieniu do umowy leasingu z dnia 3 grudnia 1998 roku o numerze (...) dot. wirówki typu A. V. o wartości 600.000 zł nie są kategoryczne, są niespójne i niekonsekwentne, świadek nie pamiętał najistotniejszych kwestii dot. w/w umowy, przede wszystkim, czy istniał przedmiot leasingu oraz, czy umowa ta została zrealizowana,

b)przyjęciu, że zeznania świadka A. B. w zakresie stawianego oskarżonemu zarzutu korespondują z wyjaśnieniami/zeznaniem złożonymi przez T. G. (1) i R. S., podczas gdy zeznania w/w świadków również dotyczą jedynie ogólnego mechanizmu działania spółki (...) w zakresie pośredniczenia w zawieraniu umów z firmami leasingowymi, a świadkowie ci nie uczestniczyli i nie mogli uczestniczyć w zawieraniu umowy leasingu z dnia 3 grudnia 1998 roku o numerze (...) i nie mieli żadnej konkretnej wiedzy w zakresie tej umowy;

c)uznaniu za niewiarygodne zeznań J. W. i uznaniu, że stanowią one jedynie przyjętą linię obrony, podczas gdy wyjaśnienia te, w przeciwieństwie do zeznań świadków A. B., T. G. (1) i R. S. dotyczyły konkretnie umowy leasingu z dnia 3 grudnia 1998 roku o numerze (...), były logiczne, spójne, konsekwentne, korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym sprawy, w szczególności z wyjaśnieniami oskarżonego H. C.,

d)przyjęciu, że (...) zostało wprowadzone w błąd co do cech i wartości leasingowanego sprzętu oraz zamiaru nie wywiązywania się z warunków umowy, podczas gdy Sąd nie poczynił w powyższym zakresie żadnych ustaleń, a w materialne dowodowym sprawie brak jest dowodów wskazujących na w/w okoliczności;

e)nierozważeniu przez Sąd możliwości dopuszczenia się zarzucanego oskarżonemu czynu w sposób opisany w akcie oskarżenia w kontekście obowiązujących w (...) procedur przy zawieraniu umów leasingu, weryfikacji kontrahentów oraz nabywanych ruchomości;

f)przyjęciu, że oskarżony J. W. działając w imieniu (...) sp. z o.o. swoją świadomością i wolą obejmował realizację wszystkich przedmiotowych i podmiotowych znamion przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., podczas gdy oskarżony zaciągając zobowiązanie, nie działał z zamiarem wprowadzenia w błąd spółki (...) - nawet jeżeli (...) sp. z o.o. nie miała w tym czasie płynności finansowej i posiadała zadłużenie wobec innych podmiotów gospodarczych -albowiem w branży, gdzie odpłatnie nabywa się i zbywa towar często działa się na zasadzie ryzyka gospodarczego;

2.obrazę art. 6 k.p.k., 7 k.p.k. w zw. z art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez zaniechanie wezwania na rozprawę świadka A. B. i uznanie za ujawnione bez odczytania wyjaśnień i zeznań ww. świadka złożonych w toku postępowania przygotowawczego, pomimo że zeznawała ona na okoliczności istotne dla postępowania i w oparciu o które, relacje Sąd ustalał stan faktyczny sprawy i które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia - co wynika z wymienionych przez Sąd łącznie dowodów będących podstawą ustaleń faktycznych, a wobec świadka nie zachodziły okoliczności uniemożliwiające jej przesłuchanie, albowiem w toku postępowania ustalono adres jej miejsca pobytu, a świadek wymieniał korespondencję z Sądem, z której wynikało, że wie o sprawie, w konsekwencji naruszenie przez Sąd I instancji zasady bezpośredniości, ustności rozprawy, a także ograniczenie prawa oskarżonego do obrony poprzez uniemożliwienie zadania pytań świadkowi dotyczących kwestii istotnych związanych z zawarciem umowy leasingu z dnia 3 grudnia 1998 roku o numerze (...), co miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia;

w konsekwencji naruszenia wskazanych wyżej przepisów postępowania Sąd błędnie przyjął, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu, tj., że działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzili (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 610.000 PLN, wprowadzając (...) w błąd co do cech i wartości leasingowanego sprzętu oraz zamiaru wywiązywania się z warunków umowy.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniósł o:

1.zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego J. W.,

ewentualnie:

2.uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania,

a nadto:

3.o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu przed Sądem II instancji, oświadczając, że nie zostały pokryte ani w całości ani w części.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zarzuty wniesionych przez obrońców oskarżonych M. T. i J. W. apelacji, jak i argumenty użyte na ich poparcie okazały się na tyle nieskuteczne, że apelacje te nie mogły zostać uwzględnione.

Apelacja obrońcy oskarżonego M. T. – w swojej zasadniczej części (pomimo wskazania na obrazę szeregu przepisów postępowania tj. art. 5 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. bądź też powołania się na błędne ustalenia faktyczne), sprowadza się do kwestionowania sędziowskiej oceny dowodów (obrazą art. 7 k.p.k.). Sformułowany przez obrońcę zarzut błędnych ustaleń faktycznych (pkt III apelacji) stanowi w istocie powtórzenie wcześniej prezentowanych tez i nieprawidłowości zapadłego wyroku, w ramach podniesionych

zarzutów obrazy przepisów postępowania (w szczególności obrazy art. 7 k.p.k.) oraz negowanie poczynionych ustaleń faktycznych.

Apelacja obrońcy J. W. również koncentruje się na sferze sędziowskiej oceny dowodów tj. naruszeniu art. 7 k.p.k. (mimo wskazania także na naruszenie innych przepisów postępowania tj. art. 4 k.p.k., art. 410 k.p.k. czy art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k.).

Odnosząc się do apelacji obrońców oskarżonych przypomnieć należy (co wielokrotnie podkreślano zarówno w orzecznictwie sądów, jak i w doktrynie), że obdarzenie wiarą w całości lub w części jednych dowodów oraz odmówienie tej wiary innym, jest prawem sądu pierwszej instancji, który zetknął się z tymi dowodami bezpośrednio i pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k., jeżeli tylko zostało to poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowi przy tym wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego, jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku. O przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów można mówić tylko wtedy, gdy ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego zawiera oczywiste błędy natury faktycznej (np. niedostrzeżenie istotnych dowodów czy okoliczności) bądź logicznej (niezrozumienie implikacji wynikających z treści dowodów). Krytyka odwoławcza, aby była skuteczna, musi wykazać usterki rozumowania zaskarżonego orzeczenia - jeśli tego nie czyni, a ogranicza się jedynie do zapewnienia, że badane zdarzenia miały inny przebieg, to nie można oczekiwać, że krytyka ta zostanie uwzględniona (byłoby to bowiem postępowanie dowolne, przenoszące gołosłowne zapewnienia nad działalność racjonalną, opartą na dowodach).

W ocenie Sądu Apelacyjnego apelacje obrońców oskarżonych M. T. i J. W. (we wskazanym wyżej zakresie), podniesione w nich zarzuty oraz ich uzasadnienie miały w decydującej mierze charakter polemiczny, sprowadzający się do podważania oceny dowodów, dokonanej przez sąd pierwszej instancji (w szczególności depozycji A. B., T. G. (1) i R. S.). Tego rodzaju krytyka odwoławcza, sprowadzająca się jedynie do zapewniania, iż określone zdarzenie lub zdarzenia miały inny przebieg, aniżeli ustalone przez sąd pierwszej instancji (bądź też, że do zdarzeń tych w ogóle nie doszło), bez wykazania błędów w rozumowaniu sądu pierwszej instancji, a przy tym oparta niejednokrotnie na wybiórczej i selektywnej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, nie mogła być skuteczna na gruncie art. 7 k.p.k. W procesie karnym nie chodzi bowiem o to, czy określone ustalenia faktyczne są przekonujące dla strony, lecz o to, czy są one przekonujące lub nieprzekonujące dla sądu w kontekście całokształtu materiału dowodowego. Sama odmiennosc przekonania strony apelującej, co do danych ustaleń faktycznych, nie uzasadnia zarzutu obrazy przepisu art. 7 k.p.k. Z kolei przepis art. 410 k.p.k. stanowi, że podstawą wyroku może być tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej - oznacza to, że Sąd wydając wyrok nie może się opierać na tym, co nie zostało ujawnione w toku rozprawy, jak również to, że sąd nie może opierać się przy wydawaniu orzeczenia tylko na części materiału dowodowego. Artykuł 410 k.p.k., nakazujący uwzględnienie całokształtu okoliczności ujawnionych na rozprawie, nie może być jednak rozumiany w ten sposób, że każdy z przeprowadzonych dowodów ma stanowić podstawę ustaleń sądu. Byłoby to oczywiście często niemożliwe, gdyż z różnych dowodów wynikać mogą wzajemnie sprzeczne okoliczności. Nie można zarzutu apelacyjnego opierać na tym, iż pewne dowody nie stanowiły podstawy ustaleń, jeżeli sąd rozważył je i ocenił ich znaczenie w sposób określony w art. 7 k.p.k.

Jako całkowicie chybiony należy ocenić - podniesiony w apelacji obrońcy M. T. - zarzut obrazy art. 5 § 2 k.p.k. W ramach tego zarzutu nie można podnosić wątpliwości skarżącej strony, co do treści ustaleń faktycznych lub co do sposobu interpretacji prawa. Dla oceny, czy nie został naruszony zakaz in dubio pro reo nie są istotne wątpliwości strony, ale to, czy orzekający sąd powziął wątpliwości, co do treści ustaleń faktycznych lub wykładni prawa i wobec braku możliwości ich usunięcia rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego, względnie czy wątpliwości takie powinien był powziąć. Obraza tego zakazu nie zachodzi, gdy ustalenia faktyczne zależą od dania wiary określonemu dowodowi lub grupie dowodów, bądź wyjaśnieniom oskarżonego, gdyż nie każdy z przeprowadzonych w toku postępowania dowodów będzie stanowił podstawę dokonywania ustaleń faktycznych. Jeśli skarżący kwestionuje dokonanie określonego ustalenia faktycznego wskutek złamania omawianego zakazu, to podstawą zarzutu powinna być poprawność sędziowskiej oceny dowodów. Podstawą zarzutu obrazy art. 5 § 2 k.p.k. nie może stanowić dokonanie przez sąd oceny dowodów, odmiennie od oczekiwań strony. Nie można również podnosić jednocześnie zarzutu obrazy

art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k.. Przepisu art. 5 § 2 k.p.k. nie można interpretować, jako powinności po stronie sądu czynienia ustaleń w oparciu o dowody najbardziej korzystne dla oskarżonego.

Na gruncie niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, iż głównym źródłem dowodowym, w oparciu o który - w przeważającej mierze - sąd pierwszej instancji czynił ustalenia faktyczne, stanowiły depozycje A. B., T. G. (1) i R. S.. Sąd Apelacyjny nie podziela jednak krytyki odwoławczej obrońców, dotyczącej oceny wartości dowodowej wskazanych wyżej depozycji. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że dla pozytywnej oceny dowodu z zeznań lub wyjaśnień danej osoby nie jest niezbędne, by każda podawana przez nią okoliczność podlegała weryfikacji i takiego wymogu nie można z pewnością wyprowadzić z treści art. 7 k.p.k. Gdyby taka reguła w procesie karnym obowiązywała, to podważałaby w ogóle sens takich instytucji jak np. świadka koronnego czy „małego świadka” koronnego, dopuszczonych, jako źródła dowodowego, w określonych kategoriach spraw właśnie wobec ograniczonych możliwości pozyskiwania innych dowodów. Kwestia "interesowności" w wykonaniu autora pomówienia stanowi tylko jeden z elementów oceny jego wiarygodności, a chęć uzyskania złagodzenia kary lub nadzwyczajnego złagodzenia kary w trybie art. 60 k.k., nie może być traktowana negatywnie. Kwestionowanie wiarygodności zeznań lub wyjaśnień takiej osoby tylko na tej podstawie, że depozycje te pozostają w sprzeczności z wyjaśnieniami oskarżonego lub, że nie znalazły one potwierdzenia w innych dowodach, i jednocześnie podnoszenie, że osoba taka ma interes w obciążaniu innych oskarżanych, gdyż stwarza mu to szansę na uniknięcie lub istotne złagodzenie odpowiedzialności karnej, w swej istocie stanowi kwestionowanie obowiązującej regulacji prawnej (dowód taki, jak każdy inny dowód ujawniony w postępowaniu, podlega swobodnej ocenie, której zasady nie sprzeciwiają się ustaleniu sprawstwa innych osób oskarżonych także wówczas, gdy dowód z zeznań lub wyjaśnień takiej osoby jest w sprawie nawet jedynym dowodem bezpośrednim; ocena depozycji takiej osoby, o ile zostanie dokonana zgodnie z regułami określonymi w art. 7 k.p.k., oraz przy uwzględnieniu treści art. 410 k.p.k., pozostaje pod ochroną reguły swobodnej oceny dowodów, co jest prawem sądu pierwszej instancji).

Ze wskazanych wyżej powodów nie mogą zostać uwzględnione argumenty obrońców oskarżonych M. T. i J. W., kwestionujących prawidłowość sędziowskiej oceny dowodów z zeznań i wyjaśnień A. B., T. G. (1) czy R. S.. Stanowisko obrońców, zaprezentowane w apelacjach ma charakter polemiczny i nie mogło skutecznie podważyć oceny materiału dowodowego oraz ustaleń sądu pierwszej instancji. Wyjaśnienia i zeznania składane w toku postępowania przez A. B., T. G. (1) i R. S., w zakresie przeprowadzanych fikcyjnych transakcji leasingowych były przedmiotem analizy i oceny sądu pierwszej instancji, co znalazło swój wyraz w treści pisemnego uzasadnienia i Sąd Apelacyjny podziela ocenę sądu meriti. Z depozycji wskazanych osób wyraźnie wynika wyraźnie, jaki był mechanizm przestępczej działalności, rola w tym procederze poszczególnych osób, a w szczególności oskarżonych M. T. i J. W.. A. B., T. G. (1) czy R. S. przedstawiając swoje relacje odnośnie czynów będących przedmiotem rozpoznania sądu, opisali przestępczy mechanizm w sposób spójny i logiczny, nie ukrywając przy tym swojej w tym roli. Z depozycji wskazanych świadków wynika wyraźnie dominująca rola M. T. w przestępczym procederze, w który było zaangażowanych wiele osób. To właśnie M. T. posiadał odpowiednią wiedzę, kontakty i wpływy, które umożliwiały realizowanie kolejnych, przestępczych przedsięwzięć. Wiarygodności depozycji wskazanych osób nie mogą podważać występujące w nich drobne rozbieżności czy nieścisłości, zwłaszcza mając na uwadze upływ czasu od zdarzeń będących przedmiotem rozpoznania. Ponadto należy mieć na uwadze, że zawierane kolejno oszukańcze transakcje leasingowe, oparte były na takim samym lub zbliżonym schemacie działania sprawców i były do siebie bardzo podobne. Obrońcy oskarżonych M. T. i J. W. zarzucając sądowi pierwszej instancji dowolność oceny materiału dowodowego oraz prezentując własną w tym zakresie argumentację i interpretację materiału dowodowego, sami jednocześnie w taką dowolność popadają. Obrońcy oskarżonych nie wskazują w swoich apelacjach, na czym konkretnie owa dowolność oceny materiału dowodowego miała polegać - argumentacja obrońców sprowadza się do twierdzenia, że depozycje A. B., T. G. (1) czy R. S. są pozbawione przymiotu wiarygodności, natomiast w pełni wiarygodnymi są przeciwstawne wyjaśnienia M. T. czy J. W.. Tego rodzaju argumentacja obrońców, motywowana jedynie interesem procesowym reprezentowanej strony nie może zostać uwzględniona i nie może skutkować podzieleniem zarzutów o naruszeniu w tym zakresie art. 7 k.p.k. Apelacje obrońców koncentrując się na wybranych, często pobocznych elementach materiału dowodowego pomijają te dowody, które dla wersji oskarżonych są niekorzystne. W szczególności w odniesieniu do apelacji obrońcy J. W., Sąd Apelacyjny zwraca uwagę na ustalenia sądu pierwszej instancji, opisane na s. 41-42 uzasadnienia, z których m.in. wynika, że spółka (...) (jeden z formalnych uczestników oszukańczej transakcji leasingowej), nie miała zawartej

z Agencją Rynku Rolnego umowy na interwencyjny skup zboża, a rzekoma siedziba spółki (...) w miejscowości K., gm. B. była fikcyjna. Kompleksowa ocena materiału dowodowego, ocenianego we wzajemnym powiązaniu pozwalała sądowi pierwszej instancji na wysnucie zasadnych wniosków w zakresie sprawstwa i winy oskarżonych J. W. oraz M. T. w zakresie przypisanych im czynów, a zwłaszcza co do zamiaru oskarżonego J. W. w kontekście realizacji znamion przypisanego mu przestępstwa określonego w art. 286 § 1 kk. obrońca oskarżonego J. W. wskazując w swojej apelacji na szereg istotnych - zdaniem obrońcy - uchybień w ocenie materiału dowodowego, nie wykazuje jednak takich okoliczności oraz błędów w rozumowaniu sądu pierwszej instancji, które pozwoliłyby na uznanie ocen i wniosków sądu meriti za dowolne a nie swobodne.

Reasumując powyższe rozważania, w ocenie Sądu Apelacyjnego całościowa ocena materiału dowodowego, w tym w szczególności depozycji A. B., T. G. (1) oraz R. S. pozwalała sądowi pierwszej instancji na w pełni uzasadnioną konstatację, że relacje tych osób, wskazujące na sprawstwo oskarżonych M. T. i J. W. w zakresie przypisanych im przestępstw, zasługiwały na obdarzenie ich przymiotem wiarygodności. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, apelacje obrońców oskarżonych M. T. i J. W. stanowią przejaw własnej interpretacji okoliczności sprawy, pomijającej przy tym niekorzystne dla oskarżonych elementy, co nie może być wystarczające dla skutecznego podważenia ustaleń dokonanych przez sąd meriti. W ocenie Sądu Apelacyjnego, ustalenia i wnioski wysnute przez sąd pierwszej instancji opierały się na logicznej analizie całokształtu materiału dowodowego i nie przekroczyły granic zakreślonych w art. 7 k.p.k.

Sąd Apelacyjny nie podziela również zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego M. T., odnoszących się do wadliwości oceny zeznań pozostałych świadków (pkt I, ppkt 2, lit. e, f, g apelacji). Wbrew twierdzeniom obrońcy sąd pierwszej instancji wskazał w treści pisemnego uzasadnienia wyroku (s. 43-45) z jakich powodów określonym świadkom przyznał przymiot wiarygodności oraz wskazał przyczyny dla których określonej grupie świadków odmówił tego przymiotu lub uznał zeznania tych osób za nieistotne. Uzasadnienie sądu pierwszej instancji nie jest w tym zakresie szczególnie rozbudowane tak, jak zapewne oczekiwali tego obrońca, ale też nie było po temu potrzeby. Głównym źródłem dowodowym w realiach niniejszej sprawy były depozycje A. B., T. G. (1) i R. S.. Pozostałe osobowe źródła dowodowe, miały charakter uzupełniający. Skoro sąd pierwszej instancji przyznał przymiot wiarygodności relacjom A. B., T. G. (1) czy R. S., logicznym było, że za wiarygodne zostały uznane również zeznania tych osób, które korespondowały z depozycjami wskazanych świadków, a jednocześnie przeciwstawne depozycje innych osób zostały uznane za niewiarygodne.

Sąd Apelacyjny nie podziela także zarzutu obrońcy M. T., dotyczącego zaniechania przesłuchania w charakterze świadka K. G. - z ustaleń sądu pierwszej instancji wynika, że osoba ta przebywa poza granicami kraju w USA a miejsce jej pobytu nie jest znane. Podobnie Sąd odwoławczy nie podziela zarzutu zaniechania dopuszczenia dowodu z zeznań świadka M. S.. Sąd zwraca uwagę, że żadna ze stron nie wniosowała o przeprowadzenie dowodu z zeznań tej osoby (ani prokurator w akcie oskarżenia, ani obrońca oskarżonego w toku procesu). W ocenie Sądu Apelacyjnego, w sytuacji, gdy żadna ze stron w toku postępowania nie wносиła o przeprowadzenie dowodu z zeznań takiej osoby, nie można skutecznie stawiać sądowi pierwszej instancji zarzutu obrazy art. 410 k.p.k. czy art. 167 k.p.k. Sąd nie ma obowiązku działania za stronę, którą reprezentuje profesjonalny pełnomocnik. Sąd w toku postępowania ma wprawdzie obowiązek dochodzenia prawdy obiektywnej także w sytuacji, gdy strony nie wykazują aktywności dowodowej, ale obowiązek ten powstaje dopiero wówczas, gdy dokonując oceny dowodów, sąd ten uzna, że materiał dowodowy jest niepełny i nasuwa wątpliwości co do stanu faktycznego sprawy. Sąd powinien dopuszczać dowody bez wniosków stron tylko wtedy, gdy grozi oczywista niesprawiedliwość wyroku (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 12 grudnia 2016 r. II Aka 394/16 LEX nr 2191551, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 lutego 2016 r. II Aka 12/16 LEX nr 2008332). Autor apelacji nie wskazuje również, jakie znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miałoby mieć zaniechanie dopuszczenia dowodu z zeznań świadka T. G. (2) (nie jest wystarczającym przytoczenie ogólnego sformułowania, że zeznania tego świadka mogłyby mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, bez jednoczesnego wskazania konkretnych okoliczności, które zeznaniami tego świadka miałyby być wykazane).

Sąd Apelacyjny nie podzielił również kolejnych zarzutów sformułowanych w apelacji obrońcy oskarżonego M. T. związanych ze stanem zdrowia tego oskarżonego (pkt. 3,4 i 5 apelacji). W ocenie Sądu Apelacyjnego, sąd pierwszej

instancji zasadnie oddalił wnioski obrońcy o odroczenie kolejnych terminów rozpraw, powołując się na treść opinii sądowno - psychiatrycznej dotyczącej stanu zdrowia oskarżonego. Przedkładanie przez oskarżonego kolejnych zaświadczeń o stanie zdrowia - rzekomo uniemożliwiającym mu stawiennictwo na wyznaczonych terminach rozpraw - w świetle wcześniejszej opinii biegłych lekarzy, wskazuje na próby instrumentalnego wykorzystania swojego stanu zdrowia przez tego oskarżonego w celu zdestabilizowania toku procesu. Sąd pierwszej instancji zasadnie również oddalił wnioski obrońcy oskarżonego M. T. (zarzuty z pkt. 4 i 5 apelacji) o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych lekarzy psychiatrów odnośnie stanu zdrowia tego oskarżonego. Wbrew twierdzeniom obrońcy opinia biegłych lekarzy psychiatrów odnośnie stanu zdrowia M. T. jest jasna, spójna i zrozumiała (biegli uznali, że stan zdrowia oskarżonego M. T. pozwala mu na udział w postępowaniu, pod warunkiem zapewnienia pomocy prawnej z uwagi na możliwość wystąpienia objawów nerwicowych wpływających na samodzielną i rozsądną obronę).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego jako niezrozumiały jawi się podniesiony przez obrońcę oskarżonego M. T. zarzut obrazy art. 389 § 2 k.p.k. w zw. z art. 394 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. (pkt. 6 apelacji). Sąd pierwszej instancji - w świetle obowiązujących przepisów postępowania - ma możliwość ujawniania (bez faktycznego odczytywania) wyjaśnień nieobecnego oskarżonego, a przepis art. 394 § 2 k.p.k. w obecnym brzmieniu nie wymaga uzyskania uprzedniej zgody stron na taką formę przeprowadzenia tej czynności (nieprawidłowy zapis w protokole rozprawy nie może stanowić o wadliwości przeprowadzonej czynności procesowej).

Sąd Apelacyjny nie podzielił również kolejnych zarzutów zawartych w apelacji obrońcy oskarżonego M. T. w pkt. od 7 do 12. Sąd pierwszej instancji w pełni zasadnie skorzystał z możliwości zaniechania wzywania świadków i poprzestaniu na ujawnieniu ich depozycji. Przepis art. 391 § 1 k.p.k. przewiduje określone wyjątki od zasady bezpośredniości. W sytuacji, gdy zaktualizowały się przesłanki określone w tym przepisie, sąd pierwszej instancji ma nie tyle możliwość, co obowiązek skorzystania z regulacji zawartych w tym przepisie. Odnośnie wszystkich, wskazanych w apelacji świadków, sąd pierwszej instancji podjął działania zmierzające do ustalenia ich miejsca pobytu celem ich późniejszego wezwania (wywiady policji, informacje dotyczące aktualnych adresów czy miejsc osadzeń). Uzyskane przez sąd meriti informacje odnośnie wskazanych świadków, w pełni uprawniały ten sąd do skorzystania z możliwości, jakie dawał przepis art. 391 § 1 k.p.k. Powyższe uwagi – w kontekście obrazy art. 391 § 1 k.p.k.- odnoszą się również do świadka A. B. (zarzut naruszenia zasady bezpośredniości i obrazy art. 391 § 1 k.p.k. dotyczący świadka A. B. został sformułowany także w apelacji obrońcy oskarżonego J. W.). Sąd Apelacyjny nie dopatruje się obrazy przepisu art. 391 § 1 k.p.k. i naruszenia zasady bezpośredniości w przeprowadzeniu dowodu z jej depozycji. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że z informacji znajdujących się w aktach sprawy wynika, że świadek A. B. przebywa stale poza granicami Polski; ze świadkiem tym wprawdzie udało się nawiązać kontakt telefoniczny oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej, jednakże z treści pisma (k. 8978) jednoznacznie wynika, że A. B. odmawia przyjazdu do Polski i złożenia zeznań przed sądem. W świetle powyższego - wbrew zarzutom obrońców - decyzja sądu pierwszej instancji o zaniechaniu dalszych prób wzywania świadka A. B. i ujawnieniu jej wcześniejszych depozycji jawi się jako w pełni zasadna i prawidłowa w świetle przepisu art. 391 § 1 k.p.k.

Jako chybiony należy ocenić kolejny z zarzutów apelacji, a dotyczący naruszenia art. 424 § 1 i § 2 k.p.k. Sąd Apelacyjny akceptuje wielokrotnie już prezentowany w orzecznictwie pogląd, że przedmiotem rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym jest trafność zapadłego orzeczenia, a nie sposób zredagowania pisemnego uzasadnienia.

Sąd Apelacyjny nie podziela również zarzutu związanego z niezasadnym - zdaniem obrońcy oskarżonego M. T. - obniżeniem należnego temu obrońcy wynagrodzenia za sprawowanie obrony z urzędu. Skarżąca niewątpliwie ma rację wskazując, że w sprawie niniejszej odbyło się 19 terminów rozprawy, jednakże w swoich obliczeniach należnego wynagrodzenia, obrońca oskarżonego M. T. przeoczyła, że na jednym z terminów, tj. 21 października 2016 r. obrońca nie była obecna z powodu choroby i rozprawa w tym dniu została odroczone. Nie można podzielić poglądu, że obrońcy z urzędu należy się wynagrodzenie również za ten termin rozprawy, na którym nie był on obecny i co więcej, nieobecność tego obrońcy stanowiła przyczynę odroczenia rozprawy.

Sąd Apelacyjny nie podzielił podniesionego w apelacji obrońcy oskarżonego M. T. zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonej kary. Przedmiotowa apelacja w zasadzie nie zawiera uzasadnienia tego zarzutu. Niewspółmierność kary

jest pojęciem ocennym. Art. 438 pkt 4 kpk mówi o niewspółmierności rażącej, a więc chodzić tu musi o dysproporcję znaczną, bijącą wręcz w oczy, a nie o ewentualne drobne różnice w ocenach sądów pierwszej i drugiej instancji. W ramach tej przyczyny odwoławczej nie jest możliwe dokonywanie dowolnej korekty orzeczenia w każdej sytuacji, w której sąd odwoławczy dochodzi do wniosku, że karę należałoby ukształtować nieco odmiennie. W ramach tej przyczyny odwoławczej chodzi o różnice ocen o charakterze zasadniczym. Zawarte w art. 438 pkt 4 k.p.k. określenie "niewspółmierność" oznacza "brak proporcji", czy "odpowiedniości pomiędzy czymś a czymś". Chodzi zatem o ocenę zachowania przez sąd pierwszej instancji proporcji pomiędzy wymiarem kary, a okolicznościami, które miały wpływ na to rozstrzygnięcie. Innymi słowy, rażąca niewspółmierność kary występuje wówczas, gdy sąd pierwszej instancji w jaskrawy sposób nie skoreluje wymierzonej kary z okolicznościami mającymi wpływ na taki a nie inny wymiar kary. Na gruncie art. 438 pkt 4 k.p.k. nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach, co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (tak przykładowo SA w Ł. II Aka 264/13, LEX 1425460, SA we W. II Aka 101/15, LEX 1747308; podobnej treści poglądy były wielokrotnie prezentowane w orzecznictwie sądów i praktyka orzecznicza jest w tym zakresie ugruntowana). Sąd Apelacyjny nie dopatruje się w karze orzeczonej wobec M. T. (czy to karach jednostkowych, czy też karze łącznej) cech rażącej surowości, co mogłoby uzasadniać dokonanie ewentualnych zmian w treści wyroku. Sąd pierwszej instancji prawidłowo uwzględnił i ocenił okoliczność mające wpływ na taki, a nie inny wymiar kary orzeczonej wobec oskarżonego M. T..

Reasumując powyższe rozważania, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw, które mogłyby doprowadzić do uwzględnienia przedmiotowych apelacji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej oskarżonym z urzędu w postępowaniu odwoławczym, Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z obowiązującymi przepisami, zasądzając stosowne wynagrodzenie na rzecz obrońców.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.